

FINNER UTTRYKK FOR DEN DERIVERTE

Taylor rekke $f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} f^{(n)}(a) \frac{(x-a)^n}{n!}$

begruet til de to første elementene:

$$f(x) = f(x_0) + f'(x_0)(x - x_0)$$

evaluer i to punkter like nærme x_0

I $f(x_0 + h) = f(x_0) + f'(x_0)(x_0 + h - x_0)$

II $f(x_0 - h) = f(x_0) + f'(x_0)(x_0 - h - x_0)$

trekker I fra II

$$f(x_0+h) - f(x_0-h) = f'(x_0) \left(h - (x_0-h-x_0) \right)$$

$$f'(x_0) = \frac{f(x_0+h) - f(x_0-h)}{2h}$$

Dette er nå ett uttrykk for den deriverte av f i x_0 , kjent som "sentral derivasjon".

Samme fremgangsmåte kan brukes for å få et uttrykk for den andre deriverte:

$$f''(x_0) = \frac{1}{h^2} (f(x_0+h) - 2f(x_0) + f(x_0-h))$$

VARMELIKNINGEN

$$(pc) \quad \frac{\partial T}{\partial t} = k \Delta T,$$

$$[k] = \frac{(mm)^2}{s}$$

hvor $T(t, x, y)$

to rumlige koordinater

$$\frac{\partial T}{\partial t} \cdot \partial t = \partial t \cdot k \cdot \Delta T$$

$$\partial T = \partial t \cdot k \cdot \Delta T$$

$$\partial T = \partial t \cdot k \cdot \left(\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial y^2} \right)$$

$$T_{ny} = T_{garnel} + \partial T$$

$$T_{ng} = \Delta t \cdot k \left(\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial y^2} \right) + T_{gammel}$$

For at løsningen skal være numerisk stabil må tidssteget Δt være tilstrekkelig lite, slik at løsningen ikke divergerer.

$$\Delta t = \min \left(\frac{\Delta x^2}{4k}, \frac{\Delta y^2}{4k} \right)$$

oppfyller stabilitetskriteriet fra von Neumann-stabilitetsanalysen¹ for 2D varmeledningslikningen.

¹: https://en.wikipedia.org/wiki/FTCS_scheme